

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ**

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до вивчення навчальної дисципліни

КРИМІНОЛОГІЯ

Ужгород – 2025

Методичні матеріали до навчальної дисципліни «Кримінологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», освітньої програми «Право».

Розробник: Лемак О.В. – к. ю. н., доцент кафедри кримінально-правової політики.

Методичні матеріали розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **кримінально-правової політики**

протокол № ____ від « ____ » _____ 202__ р.

Завідувач кафедри _____ Андрій АНДРУШКО

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № ____ від « ____ » _____ 202__ р.

Голова науково-методичної комісії _____ Павло ЧЕРЕВКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 4/4	Рік підготовки – 3	
Загальна кількість годин – 120/120	120	120
Кількість модулів – 2	Семестр - 8	
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 2/2 Самостійної роботи студента – 2 Всього аудиторних – 60/18		
	Лекції	
	30	10
	Практичні (семінарські)	
	30	8
Види підсумкового контролю – іспит екзамен	Лабораторні	
	-	-
Форма підсумкового контролю - усна	Самостійна робота	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Злочинність завжди займала одне із чільних місць серед найбільш гострих проблем, що турбували громадську думку. В Конституції України взагалі найвищою соціальною цінністю визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека (ст.3). Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

У даний час переважаючим є погляд на кримінологію як на загальнотеоретичну науку про злочинність, з висновками якої повинні рахуватись перш за все спеціалісти в галузі інших наук так званого кримінального циклу (кримінально-виконавчого права, криміналістики, судової статистики і т.п.).

Кримінологія вивчає злочинність, її види, конкретні склади злочинів, їх взаємозв'язки з різними явищами та процесами, результативність заходів, які приймаються по боротьбі зі злочинністю. На цьому ґрунті кримінологи виробляють рекомендації по удосконаленню боротьби зі злочинністю. Багато з цих рекомендацій передаються іншим спеціалістам: економістам, соціологам, юристам різного профілю для детального опрацювання з врахуванням спеціальних наукових знань та розробки цілого комплексу конкретних заходів по усуненню причин та умов кримінальних явищ.

Вивчення кримінології – важлива складова професійної підготовки не лише юристів, а й педагогів, психологів економістів, соціологів та інших фахівців. Нині предмет кримінології охоплює сферу перед кримінальною і кримінальною поведінки, а також її віктимологічні аспекти. Вдосконалюються методи кримінологічних досліджень та понятійний апарат цієї науки, зміцнюються її зв'язки з іншими галузями знань.

Без уміння оперувати сучасними кримінологічними знаннями неможливо розробляти і здійснювати адекватні заходи протидії злочинності, творчо використовувати в цій справі позитивний досвід зарубіжних країн, їх внутрішні та міжнародно-правові аспекти щодо боротьби із злочинністю, враховуючи її транснаціональний характер.

Отримані знання із кримінології дадуть можливість майбутнім фахівцям ефективно протидіяти злочинності, збирати аналізувати й узагальнювати інформацію про рівень, структуру, динаміку, детермінанти і тенденції розвитку цього анти суспільного явища.

Одним із дієвих кроків у цьому напрямку буде реалізація курсу навчальної дисципліни «Кримінологія».

Курс розроблений на основі максимально доступного емпіричного матеріалу, останніх досягнень вітчизняних та іноземних вчених, які досліджують проблематику кримінологічних досліджень, зокрема, Костицький М.В., Лановенко І.П., Кулик О.Г., Міллер А.Й., Даньшин І.М., Джу́жа О.М., Моїсеєв Є.М., Василевич В.В., Третьякова Т.А., Зелінський А.Ф., Иншаков С.М., Карпець І.І., Кудрявцев В.М., Кузнецова Н.Ф., Литвак О.М. та інших. Система курсу побудована на основі поглибленого аналізу основних понять та категорій кримінології, її правового механізму, висвітлено стан, рівень, тенденції та стратегію протидії злочинності в Україні та світі.

Метою навчальної дисципліни є:

- дати студентам базові знання щодо концептуальних засад кримінологічної протидії злочинності;
- дати студентам основи розуміння сучасного бачення та розуміння кримінологічних понять;
- ознайомити студентів із основними нормативно-правовими актами, що регламентують суспільні відносини в сфері протидії злочинності;
- дати студентам уявлення про найважливіші складові елементи визначення та аналізу злочинності;
- навчити студентів практичних навичок щодо теоретичного дослідження причин та умов різних видів злочинів та злочинності загалом.

Інтегральна компетентність

Здатність і готовність особи розв'язувати задачі і проблеми у галузі правоохоронної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь, достатніх для вирішення проблемних професійних завдань у сфері правоохоронної діяльності, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки

Загальні компетентності (ЗК, згідно ОПП)

ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з позицій кримінології;

ЗК-2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні з позицій кримінології;

ЗК-3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел у сфері кримінології;

ЗК-7 Здатність приймати обґрунтовані рішення з позицій кримінології;

ЗК-8 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня у сфері кримінології;

ЗК-9 Здатність працювати в міжнародному контексті у сфері кримінології;

ЗК-10 Здатність розробляти проекти та управляти ними у сфері кримінології;

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК-1 Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності у сфері кримінології;

СК-2 Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського союзу на правову систему України у сфері кримінології;

СК-3 Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні у сфері кримінології;

СК-4 Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України у сфері кримінології;

СК-5 Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції з позиції кримінології;

СК-6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію з позиції кримінології;

СК-7 Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні з позиції кримінології;

СК-8 Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів з позиції кримінології;

СК-9 Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності з позиції кримінології;

СК-12 Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника з позиції кримінології ;

СК-13 Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією у сфері кримінології;

СК-15 Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості у сфері кримінології.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Кримінологія» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Правоохоронна діяльність»:

№ п/п	Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
1.	ОК 3.	Філософія
2.	ОК 7.	Логіка
3.	ОК 14.	Кримінальне право (загальна частина)
4.	ОК 16.	Кримінальне право (особлива частина)
5.	ОК 22.	Юридична деонтологія
6.	ОК 26.	Соціологія права

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Кримінологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання на рівні знання, розуміння та формування суджень (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання з позиції кримінології;	ПРН 1.
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами з позиції кримінології;	ПРН 2.
Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження у сфері кримінології;	ПРН 3.
Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки у сфері кримінології;	ПРН 4.
Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово у сфері кримінології;	ПРН 5.
Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи у сфері кримінології.	ПРН 6.

Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання у сфері кримінології;	РН 7.
Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності у сфері кримінології;	РН 8.
Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг з позиції кримінології;	РН 9.
Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права з позиції кримінології;	РН 10.
Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції з позиції кримінології;	РН 11.
Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу з позиції кримінології.	РН 12.
Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів з позиції кримінології ;	РН 13.
Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування у сфері кримінології;	РН 14.
Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування з позиції кримінології;	РН 15.
Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини з позиції кримінології;	РН 16.
Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах кримінології.	РН 17.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Кримінологія»:

Очікувані результати навчання	Шифр РН
Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання з позиції кримінології;	РН 1.
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами з позиції кримінології;	РН 2.
Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження у сфері кримінології;	РН 3.
Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки у сфері кримінології;	РН 4.
Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово у сфері кримінології;	РН 5.
Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи у сфері кримінології.	РН 6.

Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання у сфері кримінології;	РН 7.
Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності у сфері кримінології;	РН 8.
Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг з позиції кримінології;	РН 9.
Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права з позиції кримінології;	РН 10.
Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції з позиції кримінології;	РН 11.
Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу з позиції кримінології.	РН 12.
Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів з позиції кримінології ;	РН 13.
Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування у сфері кримінології;	РН 14.
Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування з позиції кримінології;	РН 15.
Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини з позиції кримінології;	РН 16.
Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах кримінології.	РН 17.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Кримінологія» є: усні виступи на семінарських заняттях, написання та захист реферату, написання контрольної роботи, написання модульної роботи, залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: семінарські заняття, реферат

Форма модульного контролю: контрольна робота, модульна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	Есе	Реферат	60	100
5	5	5	10	15		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	Есе	Реферат	60	100
5	5	5	10	15		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	Есе	Реферат	60	100
5	5	5	10	15		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T10	T11	T12	Есе	Реферат	60	100
5	5	5	10	15		

T1, T2 ... – теми

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти упродовж семестру;

- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти підлягають оцінці:

- активність на семінарських заняттях;
- результати контрольного тестування за темами семінарів;
- складання усного або письмового колоквиуму або виконання іншого творчого завдання;
- написання реферату та його захист;

Максимальна оцінка контролю активності роботи здобувача вищої освіти на семінарських заняттях становить 15 балів і є пропорційною відвідуванню та успішності виконання завдань. Максимальна оцінка за підготовку реферату становить 15 балів при умові його успішного захисту. Максимальна оцінка під час написання Есе становить 10 балів при умові, що здобувач вищої освіти правильно відповів на всі поставлені до нього запитання.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	15	3	15
Реферат	1	15	1	15
Есе	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом	6	100	6	100
Вид діяльності здобувача	Модуль 3		Модуль 4	

вищої освіти	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	15	3	15
Реферат	1	15	1	15
Есе	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувачі вищої освіти виконують одну модульну контрольну роботу, яка оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульна контрольна робота виконується у формі тестування. Для вирішення пропонуються 20 тестів за різними варіантами. Кожен правильно вирішений тест оцінюється у 3 бали. Підсумкова кількість балів складається із балів за всі тести і не може перевищувати 60 балів.

Методика оцінювання. Матеріал модуля, який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти протягом семестру, виноситься на одну з двох модульних контрольних робіт, що проводяться в семестрі.

Модульна контрольна робота виконується в один етап – теоретичний матеріал (письмово). Сумарна максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання всіх завдань однієї контрольної роботи залежить від складності матеріалу, який виноситься на модульний контроль.

За виконання семінарських занять та завдань самостійної роботи, що стосуються даних модулів здобувачу вищої освіти нараховується різна кількість балів, в залежності від складності матеріалу.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти поточного оцінювання є досягнення здобувачем освіти не менше 50% балів від загальної кількості запланованої за конкретною темою. Конкретна максимальна кількість балів подається у таблицях розподілу балів, які отримують здобувачі за модуль та за окремі види навчальної роботи.

Невиконані семінарських занять, комп'ютерного тестування при тематичному оцінюванні, письмового тестування при тематичному оцінюванні, реферату, а також неявка на модульну контрольну роботу оцінюються в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і зараховано всі семінарські заняття, які є складовими даного модуля.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Залікова методика оцінювання. За результатами модульних контролів визначається підсумкова модульна оцінка.

До складання заліку допускаються здобувачі вищої освіти, у яких підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35 балів і, яким зараховано всі семінарські заняття за цей семестр.

Здобувач вищої освіти, підсумкова модульна оцінка якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити її до початку підсумкового семестрового контролю під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені

деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до заліку і у нього виникає академічна заборгованість.

Залік з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролі та його влаштовує підсумкова модульна оцінка. Здобувачі вищої освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59, залік складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на заліку рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання заліку оцінка не може бути менша за підсумкову модульну оцінку, яку він отримав за результатами модульних контролів у 1-му семестрі.

Залік проводиться в усній формі. На залік виносяться практичні завдання в обсязі навчального матеріалу за 1-й семестр. Оцінювання результатів навчання на заліку здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за залік вноситься у відомість обліку успішності.

Екзаменаційна методика оцінювання. До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий доекзаменаційний рейтинговий бал не менше 35. Підсумкова рейтингова доекзаменаційна оцінка визначається як середнє арифметичне результатів за залік, модуль 3 та модуль 4.

Здобувач вищої освіти, доекзаменаційний рейтинговий бал якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити його до початку екзамену під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до екзамену, і у нього виникає академічна заборгованість.

Екзамен з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролі (результат складає 60 і більше балів) та його влаштовує підсумкова доекзаменаційна рейтингова оцінка за навчальний рік. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на екзамені рейтинговий бал. При цьому, за результатами складання екзамену оцінка не може бути менша за доекзаменаційний рейтинговий бал.

Екзамен проводиться в усній формі. На екзамен виносяться навчальний матеріал за весь навчальний рік. Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за екзамен вноситься у відомість обліку успішності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни

- **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;
- **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;
- **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;
- **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;
- **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам вищої освіти, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.
- **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється здобувачеві вищої освіти коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття кримінології як науки, історія розвитку та сучасний стан.

Предмет кримінології та його характеристика. Функції кримінології. Завдання кримінології. Зв'язок кримінології з іншими науками. Методи кримінологічних досліджень. Система кримінології. Історичні етапи розвитку кримінології. Кримінологічна думка античних філософів. Період теологічного судження про злочинність. Кримінологічна думка періоду Відродження. Етап класичної школи кримінології. Етап позитивістської (антропологічної) школи. Новітня (соціологічна) школа кримінології. Сучасні кримінологічні теорії. Виникнення та розвиток вітчизняної кримінології як самостійної науки та її сучасний стан.

Теми рефератів:

1. Функції науки кримінології.
2. Співвідношення кримінології та кримінального права.
3. Завдання кримінології та шляхи впровадження наукових рекомендацій у практику боротьби зі злочинністю.

Тема 2. Злочинність та її основні характеристики. Причини та умови злочинності.

Поняття та ознаки злочинності. Кількісні показники злочинності. Якісні показники злочинності. Характер, географія та динаміка злочинності. Поняття та види латентної злочинності. Причини та фактори латентної злочинності. Стан, тенденції, риси та кримінологічні аспекти злочинності в Україні. Поняття причин та умов, детермінації, факторів злочинності. Класифікація причин та умов злочинності. Причини та умови конкретного злочину. Елементи механізму конкретного злочину. Ситуація та її роль у механізмі конкретного злочину. Основні концепції причин злочинності. Сучасні теорії причин злочинності в Україні та Росії.

Практичне заняття (4 год.)

При підготовці до заняття потрібно пам'ятати, що злочинність як будь-яке соціальне явище, має кількісні та якісні показники. Серед них необхідно виділяти: стан, рівень (коефіцієнти), структуру, питому вагу, характер, динаміку, географію злочинності.

Виконуючи практичне завдання, варто відрізняти структуру злочинності від географії злочинності, яка означає розподіл злочинів за географічними регіонами, областями, районами і адміністративними дільницями.

Вправа 1. Розрахуйте коефіцієнт злочинності для районів «А» і «Б» за такими показниками: район «А» - населення 150 тис. віком 14 років і старше, вчинено 5000 злочинів за рік. Район «Б» - населення 250 тис. віком 14 років і старше, вчинено 7,5 тис. злочинів за рік.

Вправа 2. На території міста проживає населення -400 тис., в т. ч.: чоловіків - 196 тис., жінок - 204 тис., осіб до 14 років - 60 тис., від 14 до 18 років - 70 тис., від 18 до 55 років - 258 тис., від 55 і старше - 12 тис.

За рік у місті зареєстровано: навмисних злочинів 10 200 і з необережності - 3100. Серед зареєстрованих злочинів: 1050 - насильницьких, 2350 - корисно-насильницьких, 6800 - корисних.

Групою вчинено 1900 злочинів, брали участь 4670 осіб, у т.ч. 120 неповнолітніх. У громадських місцях вчинено 2350 злочинів. Всього за вчинені злочини виявлено 1930 осіб, у т. ч. неповнолітніх — 340, жінок — 417, чоловіків — 1173.

Визначити:

1. Стан злочинності у місті.
2. Загальний і можливі спеціальні коефіцієнти.
3. Структуру злочинності в місті та питому вагу її окремих видів.
4. Питому вагу осіб, які брали участь у вчиненні злочинів.

Вправа 3. У кримінальній міліції у справах неповнолітніх району протягом 3-х років на обліку перебувала така кількість підлітків:

	1999р.	2000 р.	2001 р.
За крадіжки	102	119	108
За хуліганство	55	66	60
За бродяжництво (втікачів з дому)	34	36	42
За вживання спиртних напоїв	25	36	46
За аморальну поведінку (дівчата)	19	21	25
За інші порушення	83	86	99
Всього:	216	365	375

З'ясуйте структуру правопорушень та інших провин, які стали підставою для взяття на облік неповнолітніх. Дайте оцінку змінам у цій структурі за 3 роки.

Вправа 4. З'ясуйте динаміку злочинності в одному із районів Н-ської області за останні 5 років; визначте абсолютне збільшення або зменшення, темп росту та темп приросту:

Роки	Кількість зареєстрованих злочинів
1997	2100
1998	2340
1999	1994
2000	2115
2001	2040

Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Проблеми віктимології та суїциду.

Поняття та структура особи злочинця. Типологія і класифікація особи злочинця. Практичне значення кримінологічного аналізу особи злочинця. Обставини формування особи злочинця. Вплив конкретної ситуації на особу злочинця. Мотивація злочинної поведінки. Віктимологія: основні поняття та характеристика. Види віктимної поведінки. Класифікація потерпілих від злочинів. Віктимологічний аспект механізму конкретного злочину. Віктимологічна профілактика та значення вивчення особи потерпілого. Суїцидальна поведінка, її детермінанти та попередження.

Практичне заняття (2 год.)

Вправа 1. Ознайомтесь із статистичною карткою на особу, яка вчинила злочин (ф. № 2) і дайте письмову відповідь на поставлені запитання (картка додається):

1. Які відомості в картці належать до соціально-демографічних ознак особи, які - до її кримінально-правових, яка характеристика її соціальних статусів та ролей (вказіть № рядка картки та зміст відомостей).
2. Чи дають можливість відомості, що мають місце в картці, скласти морально-психологічну характеристику особи, котра вчинила злочин (дати обґрунтовану відповідь).

Вправа 2. Коротко, в письмовій формі, дайте відповідь на такі запитання:

1. Поняття особи злочинця.
2. Завдання та межі вивчення особи злочинця.
3. Основні ознаки особи злочинця.
4. Класифікація злочинців.

Вправа 3. У письмовій формі дайте відповідь: які властивості особи відіграють вирішальну роль у детермінації злочинної поведінки.

Тема 4. Організація і методика кримінологічних досліджень.

Методика і методи кримінологічного дослідження: поняття та види. Завдання, функції і етапи кримінологічного дослідження. Метод суцільного та вибіркового дослідження. Соціологічні методи кримінологічного дослідження. Психологічні методи кримінологічного дослідження. Поняття, предмет, завдання та етапи кримінально-статистичного дослідження.

Практичне заняття (2 год.)

Вправа 1. Виконуючи це завдання, коротко, в письмовій формі, визначте:

1. Об'єкти і суб'єкти кримінологічних досліджень.
2. Завдання кримінологічних досліджень.
3. Джерела кримінологічної інформації.
4. Загальнонаукові методи кримінологічних досліджень.
5. Приватно-наукові методи кримінологічних досліджень.
6. Етапи кримінологічного дослідження.

Вправа 2. Складіть основну частину анкети, яка потрібна для опитування мешканців на дільниці, що обслуговується, з метою визначення рівня їх знань про адміністративну та кримінальну відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Вправа 3. Складіть опитувальник для стандартизованого інтерв'ю по вивченню громадської думки про заходи посилення боротьби з пияцтвом, алкоголізмом, наркоманією, проституцією.

Тема 5. Загальні проблеми попередження злочинності. Кримінологічне прогнозування та планування.

Поняття та принципи попередження злочинності. Об'єкти, рівні й форми попередження злочинності. Заходи попередження злочинності та їх класифікація. Суб'єкти попереджувальної діяльності та їх класифікація. Правоохоронні органи як суб'єкти попереджувальної діяльності. Основні напрями міжнародного співробітництва щодо попередження злочинності. Поняття, рівні і види кримінологічного прогнозування. Методи кримінологічного прогнозування. Прогнозування індивідуальної поведінки. Значення кримінологічного прогнозування. Поняття, завдання і види кримінологічного планування.

Практичне заняття (2 год.) Всі вправи виконуються в письмовій формі.

Вправа 1. У вибірці із 670 злочинів виявилось: 329 крадіжок, 145 хуліганств, 113 грабежів, 19 згвалтувань, 64 розбійних напади.

Визначте питому вагу перелічених злочинів у вибірці.

Вправа 2. В районі за останні 5 років була зареєстрована така кількість злочинів:

1997р.	1998р.	1999р.	2000р.	2001р.
1120	1215	1115	1299	1270

Визначте величину абсолютного приросту, по роках. На основі отриманих статистичних даних складіть таблицю та накресліть графіки, які відображають зміну злочинності.

Вправа 3. В процесі дослідження злочинності та її причин у Голосіївському районі м. Києва були піддані вивченню такі об'єкти і джерела інформації:

1. Відомості про зареєстровані злочини за даними журналу реєстрації.
2. Відомості про осіб, які вчинили злочин, за даними статистичних звітів районного відділу внутрішніх справ і прокуратури.
3. Вивчено 390 кримінальних справ, направлених до суду.
4. Проведено опитування 500 законослухняних жителів району та 200 осіб, які здійснили правопорушення.
5. Діяльність районного суду щодо застосування покарань до злочинців, які вчинили

злочини.

Що в цьому випадку можна віднести до об'єктів кримінальної статистики, а що — до джерел кримінологічної інформації?

Які види і форми статистичного спостереження тут були використані?

Вправа 4. У райвідділі вивчено 30 кримінальних справ про крадіжки з магазинів. Загальна вартість викраденого складає 89 тис. 730 гривень, за цими справами розслідувалося 32 епізоди крадіжок. Визначте, що в цьому випадку є одиницею сукупності, одиницею спостереження і одиницею виміру.

Вправа 5. Зведіть і згрупуйте злочини: крадіжка індивідуального майна, розбій, хуліганство, крадіжка державного майна, грабіж, зґвалтування, вбивство, вимагання. Визначте групування за об'єктом злочинного посягання. Назвіть ряд розподілу чисельностей.

Практичне заняття (2 год.)

Вправа 1. З метою розробки кримінологічного прогнозу та планування заходів боротьби зі злочинністю на 5 років, в умовах великого міста відзначені такі групи факторів, що впливають на злочинність: соціально-демографічні, соціально-економічні, соціально-культурні.

Чи можна вважати цей перелік достатньо повним? Якщо ні, то чим він може бути доповнений?

Вправа 2. З тією ж метою, крім перелічених факторів соціально-демографічного характеру, були включені: міграція населення, урбанізація, зміни структури віку жителів міста.

Які фактори, крім перелічених, повинні бути включені у цю групу?

Тема 6. Наркоманія як соціально-кримінологічне явище.

Кримінологічна характеристика наркоманії: медичні й соціальні аспекти. Причини наркоманії в сучасних умовах. Загальна профілактика наркоманії. Індивідуальна профілактика наркоманії. Наркобізнес і заходи його запобігання.

Тема 7. Необережна злочинність.

Кримінологічна характеристика необережних злочинів. Кримінологічна характеристика особистості необережного злочинця. Причини й умови, що детермінують необережні злочини. Попередження необережних злочинів. Кримінологічна характеристика і попередження необережних автотранспортних злочинів.

Тема 8. Загально-кримінальна корислива злочинність.

Кримінологічна характеристика корисливих злочинів. Характеристика особи загально-кримінальних корисливих злочинів. Причини й умови, що детермінують корисливі злочини. Попередження корисливих злочинів.

Тема 9. Насильницька та рецидивна злочинність

Кримінологічна характеристика насильницьких злочинів. Характеристика особи насильницьких злочинів. Причини й умови вчинення насильницьких некорисливих злочинів. Попередження насильницьких некорисливих злочинів. Злочини у сфері сімейно-побутових відносин: загальна характеристика, детермінанти, кримінологічна корекція сімейних відносин. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності. Характеристика особи злочинця-рецидивіста. Причини й умови рецидивної злочинності. Попередження рецидивної злочинності.

Практичне заняття (2 год.)

У письмовій формі дайте відповіді на запитання:

Вправа 1. Назвіть особливості насильницьких злочинів, учинених у зговорі.

Вправа 2. Класифікуйте категорії осіб, які вчинили насильницькі злочини.

Вправа 3. Назвіть особливості криміногенних ситуацій, що детермінують вчинення цього злочину.

Вправа 4. Дайте характеристику змісту та особливостям попередження насильницьких злочинів у сфері сімейно-побутових відносин.

Практичне заняття (2 год.)

Вправа 1. Порядок надання допомоги у трудовому і побутовому влаштуванні осіб, які відбули покарання, і порядок повідомлення про них органів внутрішніх справ.

Вправа 2. Назвіть види профілактичних обліків рецидивістів і професіональних злочинців.

Вправа 3. Дайте визначення таким поняттям: «рецидивна злочинність», «організована злочинна група».

Вправа 4. Складіть розділ плану щодо попередження рецидивної, організованої та професійної злочинності на дільниці обслуговування.

Тема 10. Злочини у сфері економіки та службової діяльності.

Кримінологічна характеристика економічної злочинності. Причини й умови, що детермінують економічну злочинність. Попередження економічної злочинності. Поняття, характеристика та заходи попередження корупційних злочинів.

Практичне заняття (2 год.)

Контрольні запитання

Коротко в письмовій формі зазначте:

1. Структуру злочинів у сфері економіки.
2. Структуру злочинів у банківсько-кредитній галузі.
3. Криміногенні чинники економічної злочинності.
4. Поняття та ознаки «тіньової економіки».

Тема 11. Професійна та організована злочинність.

Кримінологічна характеристика професійної та організованої злочинності. Основні характеристики професійного (організованого) злочинця. Причини й умови, що детермінують професійну та організовану злочинність. Основні напрями попередження професійної та організованої злочинності.

Тема 12. Жіноча злочинність та злочинність неповнолітніх

Кримінологічна характеристика злочинів, які скоюють жінки. Кримінологічна характеристика жінки-злочинця. Причини і умови вчинення злочинів жінками. Кримінологічні проблеми проституції. Попередження жіночої злочинності й проституції. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх. Кримінологічна характеристика особистості неповнолітніх злочинців. Причини й умови скоєння злочинів неповнолітніми. Попередження злочинності неповнолітніх.

Практичне заняття (2 год.)

Вправа 1. На території району проживають такі категорії неповнолітніх правопорушників:

- звільнені з місць позбавлення волі - 15 осіб;
- засуджені, щодо яких виконання вироку позбавлення волі відстрочено, - 10 осіб;
- обвинувачені у здійсненні злочину і не взяті під варту на період попереднього слідства - 4 особи;
- засуджені до мір покарання, не пов'язаних із позбавленням волі, - 5 осіб;
- засуджені умовно або до виправних робіт - 3 особи;
- особи, які вчинили злочини, але звільнені від кримінальної відповідальності у

зв'язку із застосуванням до них заходів громадського впливу чи адміністративного стягнення, - 2 особи;

- звільнені від кримінальної відповідальності внаслідок акту амністії - 3 особи;
- особи, які вчинили суспільне небезпечні дії до виповнення віку, з якого настає
- кримінальна відповідальність, -2 особи.

Визначте:

1. Які з названих категорій неповнолітніх підлягають обліку в ОВС із заведенням на них обліково-профілактичних справ, а які обмежуються заведенням обліково-профілактичних карток.

2. Вкажіть категорії осіб неповнолітнього віку, яких у відповідності з нормативними актами МВС потрібно ставити на профілактичний облік.

Вправа 2. Із ВТК до ОВС надійшло повідомлення, що через 2 місяці звільняється у зв'язку із закінченням строку покарання неповнолітній Яковлев Віктор Антонович. На момент звільнення йому виповнюється 15 років. Проживає у м. Пирятині, вул. Робітнича, 8, разом із матір'ю. Мати раніше судима за крадіжки індивідуального майна громадян, у даний час працює пекарем. Яковлев раніше вживав наркотики з групою осіб, до якої входили 8 чоловік і вчинював з ними крадіжки індивідуального та державного майна. У даний час із числа осіб, які входили до групи:

- 4 особи відбувають покарання;
- до останніх вжито відстрочку виконання вироку.

Завдання:

Від імені інспектора кримінальної міліції у справах неповнолітніх складіть план профілактичних заходів щодо недопущення Яковлевим В. А. нових правопорушень.

6.2. Структура навчальної дисципліни

4. Структура курсу

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо го						усьо го					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Поняття кримінології як науки, історія розвитку та сучасний стан.	15	4		4		7	15	2		1		12
Тема 2. Злочинність та її основні характеристики. Причини та умови злочинності.	15	4		4		7	14	1		1		12
Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Проблеми віктимології та суїциду.	12	3		3		6	14	1		1		12
Тема 4. Організація і методика кримінологічних досліджень.	12	3		3		6	14	1		1		12
Тема 5. Загальні проблеми попередження злочинності. Кримінологічне прогнозування та планування.	10	2		2		6	14	1		1		12
Тема 6. Наркоманія як соціально-кримінологічне явище.	10	2		2		6	14	1		1		12
Разом за модулем 1.	74	18		18		38	85	7		6		72
Модуль 2												
Тема 7. Необережна злочинність.	8	2		2		4	6,5	0,5		1		5
Тема 8. Загальнокримінальна корислива злочинність.	8	2		2		4	6,5	0,5		1		5
Тема 9. Насильницька та рецидивна злочинність	8	2		2		4	5,5	0,5				5
Тема 10. Злочини у сфері економіки та службової діяльності.	8	2		2		4	5,5	0,5				5
Тема 11. Професійна та організована злочинність.	7	2		2		3	5,5	0,5				5
Тема 12. Жіноча злочинність та злочинність неповнолітніх	7	2		2		3	5,5	0,5				5
Разом за модулем 2	46	12		12		22	35	3		2		30
Усього годин	120	30		30		60	120	10		8		102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Поняття кримінології як науки, історія розвитку та сучасний стан.	4	2
2	Злочинність та її основні характеристики. Причини та умови злочинності.	4	1
3	Кримінологічне вчення про особу злочинця. Проблеми віктимології та суїциду.	3	1
4	Організація і методика кримінологічних досліджень.	3	1
5	Загальні проблеми попередження злочинності. Кримінологічне прогнозування та планування.	2	1
6	Наркоманія як соціально-кримінологічне явище.	2	1
7	Необережна злочинність.	2	0,5
8	Загально-кримінальна корислива злочинність.	2	0,5
9	Насильницька та рецидивна злочинність	2	0,5
10	Злочини у сфері економіки та службової діяльності.	2	0,5
11	Професійна та організована злочинність.	2	0,5
12	Жіноча злочинність та злочинність неповнолітніх	2	0,5
	Разом	30	8

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Поняття кримінології як науки, історія розвитку та сучасний стан.	7	12
2	Злочинність та її основні характеристики. Причини та умови злочинності.	7	12
3	Кримінологічне вчення про особу злочинця. Проблеми віктимології та суїциду.	6	12
4	Організація і методика кримінологічних досліджень.	6	12
5	Загальні проблеми попередження злочинності. Кримінологічне прогнозування та планування.	6	12
6	Наркоманія як соціально-кримінологічне явище.	6	12
7	Необережна злочинність.	4	5
8	Загально-кримінальна корислива злочинність.	4	5
9	Насильницька та рецидивна злочинність	4	5
10	Злочини у сфері економіки та службової діяльності.	4	5
11	Професійна та організована злочинність.	3	5
12	Жіноча злочинність та злочинність неповнолітніх	3	5
	Разом	60	102

6.5. Індивідуальні завдання

Модульна контрольна робота є індивідуальним завданням, яке передбачає закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних студентами при вивченні правового статусу прокуратури. Вона сприяє формуванню практичних навичок застосовування норм діючого кримінального законодавства і виконується у формі тестування.

Есе є індивідуальним завданням, яке передбачає закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних студентами при вивченні правового статусу прокуратури. Вона сприяє формуванню практичних навичок застосовування норм діючого кримінального законодавства і виконується у формі розширеної, аргументованої письмової відповіді на питання, що стосуються актуальних проблем правового статусу прокуратури.

Реферат – це індивідуальне завдання, яке сприяє розширенню та поглибленню теоретичних знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни, формує навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – операційна система, пакет Microsoft Office, платформа дистанційного навчання Moodle, платформа Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Курс Кримінології: Загальна частина: Підручник: У 2 кн. /О. М. Джужа, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик та ін./ За заг. ред. Джужа О. М.- К.: Юрінком-Інтер, 2001.- 352 с.
2. Курс Кримінології: Особлива частина. Підручник: У 2 кн. /М. В. Корнієнко, Б. В. Романюк, І. М. Мельник та ін. / За заг. ред. Джужа О. М.- К.: Юрінком-Інтер, 2001.-480 с.
3. Зелинский А. Ф. Криминология. -Харьков, 2000.
4. Криминологія: Спеціалізований курс лекцій зі схемами: Загальна та Особлива частини: Навчальний посібник / За заг. ред. О. М. Джужа.- К.: Атіка, 2001.
5. Криминологія. Особлива частина: Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти // М. Даньшин, В. В. Голіна, О. Г. Кальман / За ред. / М. Даньшина- Харків, 1999.

Допоміжна література

1. Даньшин И. И. Введение в криминологическую науку.-Харьков, 1998.
2. Джужа О. М., Моїсєєв Є. М., Василевич В. В. Криминологія. Альбом схем (Загальна і Особлива частини): Навчальний посібник / За заг. ред. Джужа О. М.; НАВСУ.- К., 2000.
3. Джужа О. М., Моїсєєв Є. М., Третьякова Т. А. Стислий словник кримінологічних термінів: Навчальний посібник / За заг. ред. Джужа О. М.; НАВСУ.- К., 2000.
4. Зелинский А. Ф. Криминология. Курс лекций.- Харьков, 1996.
5. Криминологія і профілактика злочинів: Курс лекцій: У 2-х кн.: Загальна частина / Александров Ю. В., Гаврилишин А. П., Джужа О. М. та ін. / За редакцією Лихолоба В. Г.: УАВС.- К., 1996.'
6. Криминология: приглашение к дискуссии: Монография /Авт. кол.: А. В. Беляба, Э. В. Виленская, Э. А. Дидоренко, Б. Г. Розовский.- Луганск: РИО ЛИВД, 2000.
7. Криминологія: Навчальна програма / Уклад.: О. М. Джужа, В. М. Гринчак, В. В. Василевич.- К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2001.- 72 с.
8. Курс Кримінології: Загальна частина: Підручник: У 2 кн. /О. М. Джужа, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик та ін./ За заг. ред. Джужа О. М.- К.: Юрінком-Інтер, 2001.- 352 с.
9. Криминологія: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За заг. ред. О. М. Джужа.- К., 2002.- 416 с.
10. Шнайдер, Ганс Йоахим. Криминология: Пер. с нем. / Подобщ. ред. Л. О. Иванова.- М., 1994.
11. Gtinther Kaiser. Kriminologie Eine Einfuhrung in die Grundlagen 10, vollig neubearbeitete Auflage C. F. Müller Verlag Heidelberg 1996.
12. Hans Joachim Schneider. Kriminologie. 1987. Walter deGruyter - Berlin - New-York.
13. The Oxford Handbook of Criminology / Ed. by M. Maguire, R. Morgan, R. Reiner- Oxf.: Clarendon Press, 1997..

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>
2. Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Вищий Господарський суд України <http://www.arbitr.gov.ua/>
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Міністерство юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Інформаційно-пошукова система по законодавству «Ліга» <http://www.liga.kiev.ua/>
7. <http://www.nau.kiev.ua/>
8. www.lawukraine.com
9. www.pravovik.com.ua

Контрольні питання, які виносяться на залік з кримінології

1. Предмет кримінології та його характеристика.
2. Функції кримінології.
3. Завдання кримінології.
4. Зв'язок кримінології з іншими науками.
5. Система кримінології.
6. Кримінологічна думка античних філософів.
7. Період теологічного судження про злочинність
8. Кримінологічна думка періоду Відродження
9. Етап класичної школи кримінології.
10. Етап позитивістської (антропологічної) школи
11. Новітня (соціологічна) школа кримінології.
12. Сучасні кримінологічні теорії.
13. Виникнення та розвиток вітчизняної кримінології як самостійної науки та її сучасний стан.
14. Поняття та ознаки злочинності.
15. Кількісні показники злочинності.
16. Якісні показники злочинності.
17. Характер, географія та динаміка злочинності.
18. Поняття та види латентної злочинності.
19. Причини та фактори латентної злочинності.
20. Стан, тенденції, риси та кримінологічні аспекти злочинності в Україні.
21. Поняття причин та умов, детермінації, факторів злочинності.
22. Класифікація причин та умов злочинності.
23. Причини та умови конкретного злочину.
24. Елементи механізму конкретного злочину.
25. Ситуація та її роль у механізмі конкретного злочину.
26. Основні концепції причин злочинності.
27. Сучасні теорії причин злочинності в Україні.
28. Поняття та структура особи злочинця.
29. Типологія і класифікація особи злочинця.
30. Практичне значення кримінологічного аналізу особи злочинця.
31. Обставини формування особи злочинця.
32. Вплив конкретної ситуації на особу злочинця.
33. Мотивація злочинної поведінки.
34. Віктимологія: основні поняття та характеристика.
35. Види віктимної поведінки.
36. Класифікація потерпілих від злочинів.
37. Віктимологічний аспект механізму конкретного злочину.
38. Віктимологічна профілактика та значення вивчення особи потерпілого.
39. Суїцидальна поведінка, її детермінанти та попередження.
40. Методика і методи кримінологічного дослідження: поняття та види.
41. Завдання, функції і етапи кримінологічного дослідження.
42. Метод суцільного та вибіркового дослідження.
43. Соціологічні методи кримінологічного дослідження.
44. Психологічні методи кримінологічного дослідження.
45. Поняття, предмет, завдання та етапи кримінально-статистичного дослідження.
46. Поняття та принципи попередження злочинності.
47. Об'єкти, рівні й форми попередження злочинності.
48. Заходи попередження злочинності та їх класифікація.
49. Суб'єкти попереджувальної діяльності та їх класифікація
50. Правоохоронні органи як суб'єкти попереджувальної діяльності.

51. Основні напрями міжнародного співробітництва щодо попередження злочинності.
52. Поняття, рівні і види кримінологічного прогнозування.
53. Методи кримінологічного прогнозування.
54. Прогнозування індивідуальної поведінки.
55. Значення кримінологічного прогнозування.
56. Поняття, завдання і види кримінологічного планування.
57. Кримінологічна характеристика наркоманії: медичні й соціальні аспекти.
58. Причини наркоманії в сучасних умовах.
59. Загальна профілактика наркоманії.
60. Індивідуальна профілактика наркоманії.
61. Наркобізнес і заходи його запобігання.
62. Кримінологічна характеристика необережних злочинів.
63. Кримінологічна характеристика особистості необережного злочинця.
64. Причини й умови, що детермінують необережні злочини.
65. Попередження необережних злочинів.
66. Кримінологічна характеристика і попередження необережних автотранспортних злочинів.
67. Кримінологічна характеристика корисливих злочинів.
68. Характеристика особи загально-кримінальних корисливих злочинів.
69. Причини й умови, що детермінують корисливі злочини.
70. Попередження корисливих злочинів.
71. Кримінологічна характеристика насильницьких злочинів.
72. Характеристика особи насильницьких злочинів.
73. Причини й умови вчинення насильницьких некорисливих злочинів.
74. Попередження насильницьких некорисливих злочинів.
75. Злочини у сфері сімейно-побутових відносин: загальна характеристика, детермінанти, кримінологічна корекція сімейних відносин.
76. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності.
77. Характеристика особи злочинця-рецидивіста.
87. Причини й умови рецидивної злочинності.
79. Попередження рецидивної злочинності.
80. Кримінологічна характеристика економічної злочинності.
81. Причини й умови, що детермінують економічну злочинність.
82. Попередження економічної злочинності.
83. Поняття, характеристика та заходи попередження корупційних злочинів.
84. Кримінологічна характеристика професійної та організованої злочинності.
85. Основні характеристики професійного (організованого) злочинця.
86. Причини й умови, що детермінують професійну та організовану злочинність.
87. Основні напрями попередження професійної та організованої злочинності.
88. Кримінологічна характеристика злочинів, які скоюють жінки.
89. Кримінологічна характеристика жінки-злочинця.
90. Причини і умови вчинення злочинів жінками.
91. Кримінологічні проблеми проституції.
92. Попередження жіночої злочинності й проституції.
93. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх.
94. Кримінологічна характеристика особистості неповнолітніх злочинців.
95. Причини й умови скоєння злочинів неповнолітніми.
96. Попередження злочинності неповнолітніх.

ВЗІРЕЦЬ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З КРИМІНОЛОГІЇ

Варіант №_

1. У відповідях під якими номерами правильно вказано автора, який вперше видав книжку з назвою «Кримінологія»: 1) Беккарія; 2) Ламбозо; 3) Гарофало; 4) Бентам; 5) Фрейд.

2. У відповідях під якими номерами правильно вказано науки, які мають тісний зв'язок з кримінологією: 1) деліктологія; 2) економіка права; 3) філософія; 4) судова демографія; 5) правова генетика.

3. У відповідях під якими номерами правильно вказано античних філософів, родоначальників кримінологічної думки: 1) Лукрецій; 2) Горацій; 3) Систенцій; 4) Патрицій; 5) Лоренцій.

4. У відповідях під якими номерами правильно вказано представників класичної школи кримінології: 1) Беккарія; 2) Ломброзо; 3) Гарофало; 4) Фері; 5) Бентам.

5. У відповідях під якими номерами правильно вказано представників позитивістської (антропологічної) школи кримінології: 1) Ломброзо; 2) Беккарія; 3) Теренсія Бекон; 4) Кампанелла; 5) Бентам.

6. У відповідях під якими номерами правильно вказано види теорій кримінології: 1) прагматичного стану; 2) соціального стану; 3) сприятливого стану; 4) небезпечного стану; 5) надзвичайного стану

7. У відповідях під якими номерами правильно вказано види соціологічних теорій кримінології: 1) кар'єрної конкуренції; 2) десоціалізація; 3) маргіналізація; 4) стигматизація; 5) кланової диференціації

8. У відповідях під якими номерами правильно вказано якісні показники злочинності: 1) тип злочинності; 2) характер злочинності; 3) рівень злочинності; 4) картина злочинності; 5) передумови злочинності

9. У відповідях під якими номерами правильно вказано види латентної злочинності за механізмом реєстрації злочинів: 1) природна; 2) неприродна; 3) штучна; 4) уявна; 5) змішана.

10. У відповідях під якими номерами правильно вказано соціологічні теорії причин злочинності: 1) духовного занепаду; 2) економічного занепаду; 3) множинності факторів; 4) соціальної конкуренції; 5) диференційованої асоціації.

11. У відповідях під якими номерами правильно вказано види жертв злочину: 1) освічені жертви; 2) неосвічені жертви; 3) ініціативні жертви; 4) критичні жертви; 5) некритичні жертви.

12. У відповідях під якими номерами правильно вказано елементи механізму суїцидальної поведінки: 1) екосуїцид; 2) атмасуїцид; 3) фітосуїцид; 4) парасуїцид; 5) аквасуїцид.

13. У відповідях під якими номерами правильно вказано окремі (спеціальні) методи кримінологічного дослідження: 1) суцільного дослідження; 2) вибіркового дослідження; 3) об'єктивного дослідження; 4) суб'єктивного дослідження; 5) типового дослідження.

14. У відповідях під якими номерами правильно вказано види психологічного методу кримінологічного дослідження: 1) біометричний; 2) соціометричний; 3) динамічний; 4) тестування; 5) апробація.

15. У відповідях під якими номерами правильно вказано основні види сільськогосподарських культур в Україні, що містять наркотичні засоби: 1) снотворний мак; 2) конопля; 3) каннабіс; 4) кока; 5) ефедрна хвощова.

15. У відповідях під якими номерами правильно вказано основні види рецидиву: 1) кримінально-правовий; 2) цивільно-правовий; 3) адміністративно-правовий; 4) кримінологічний; 5) загально-деліктний.

16. У відповідях під якими номерами правильно вказано кримінально-карані корупційні діяння: 1) зловживання державними інтересами; 2) зловживання повноваженнями

службовою особою юридичної особи приватного права; 3) перевищення посадового становища; 4) перевищення своїх повноважень; 5) зловживання своїм становищем.

17. У відповідях під якими номерами правильно вказано основні ознаки професійної злочинності: 1) ідентифікація; 2) кваліфікація; 3) агітація; 4) професіоналізація; 5) конфронтація.

18. У відповідях під якими номерами правильно вказано основні специфічні причини жіночої злочинності: 1) швидше статеве дозрівання; 2) зростаюча активність жінок у суспільному виробництві; 3) зростаюча активність жінок у соціальному житті; 4) зростаюча активність жінок у сімейному житті; 5) набуття жінками чоловічих рис.

19. У відповідях під якими номерами правильно вказано основний загальнонауковий метод, який використовується в кримінології: 1) кримінально-правовий; 2) метафізичний; 3) діалектичний; 4) філософсько-правовий; 5) абстрактний.

20. У відповідях під якими номерами правильно вказано автора віктимологічної теорії: 1) Еміль Дюркгейм; 2) Роберт Мертон; 3) Ганс фон Геттінг; 4) Торстон Селлін; 5) Френк Танненбаум.

